

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Ved statsråd Erna Solberg
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Oslo, 14. januar 2005

Høringssvar til Distriktskommisjonens utredning

Riksteatret har lest utredningen, og har spesielt lagt merke til at et flertall i Distriktskommisjonen *"anbefaler at flere av riksinstitusjonene for kunst- og kulturformidling (blant annet Riksteatret) vurderes avviklet til fordel for en styrket kulturaktivitet i regionene. Det vil si at midlene eventuelt bør overføres til det regionale nivået. Dette nivået bør også få et utvidet ansvar for idrettspolitikken, museene, større kulturinstitusjoner og internasjonalt kultursamarbeid"*.

Vi har behov for å oppsummere Riksteatrets posisjon i det norske kulturlandskapet gjennom mange år, samt å informere om teatrets virksomhet i dag.

Riksteatret ble opprettet ved et stortingsvedtak 13. desember 1948 for å "bringe god dramatisk kunst ut til folk i bygd og by, og øke kunnskapen om god dramatisk kunst"; for å sitere fra formålsparagrafen. Verden har utviklet seg dramatisk siden den gang, men denne formålsparagrafen står faktisk ved lag, og vi ser det slik at teatrets funksjon, som formidler av et levende kulturuttrykk, er enda viktigere i dag enn tidligere.

Den gang var formålet med statlig involvering i kunst- og kulturopplevelser for folk flest, å høyne folkets kulturelle kompetansenivå og bidra til en "livslang læringsprosess", underforstått: bygget på den norske kulturarven.

I dag er Norge et rikt, lite land med tre minoritetsspråk. Nasjonalstaten Norge kan i 2005 betraktes som en liten region i et Europa med mange store, gamle kulturnasjonjer, og et svært lite land i en stadig mer globalisert verden. I et fremtidig "regionenes Europa" kan vi ikke se det som nasjonaløkonomisk eller kulturelt fornuftig å svekke et nasjonalt forankret kulturformidlingsnivå ved å avvikle en statlig kulturinstitusjon, som fungerer så godt som Riksteatret gjør.

Riksteatret tilbyr årlig 8 til 10 forestillinger i alle kategorier teater: Drama, nyskrevet dramatik og dramatiserte verker, komedier, teater for barn og unge, musikaler, figurteater og moderne dans til 75 prosent av landets befolkning – utenom de fire største byene. Av overføringene til scenekunst går for øvrig 80 prosent til de fire største byene, mens 20 prosent går til Riksteatrets og regionteatrenes virksomhet.

Publikumstallene er stadig økende, i dag ca. 130 000, og publikum, arrangørnettverk og media er mer enn godt fornøyd med kvaliteten på våre forestillinger. Riksteatret er en garantist for at landets befolkning i rundt 65 kulturhus får tilbud om 8 – 10 kvalitetsforestillinger, totalt spilles vel 500 forestillinger årlig.

Vi opererer på alle de tre nivåer som er nevnt i Distriktskommisjonens utredning: Det statlige nivået gjennom et helhetlig nasjonalt teatertilbud, det regionale nivået gjennom

samarbeid og samproduksjon med profesjonelle friteatre og by- og regionteatrene, og på det kommunale nivået ved vårt samarbeid *med* og kompetanseoverføring *til* kulturhusene. Og ikke minst vår unike kunnskap om publikum på våre 65 faste spillesteder over hele landet.

Riksteatrets styre mener at det ikke er noen god idé å omfordele teatrets midler til et ukjent antall regioner. Riksteatrets virksomhet er en meget kostnadseffektiv og fornuftig bruk av midler; og vi er redd for at publikum mister et bredt teatertilbud, dersom teatrets midler blir tynt fordelt ut over hele landet. Når det gjelder dagens regioner, har de allerede ansvar for sine regionteatre, som Riksteatret samarbeider med. Riksteatret er et viktig tilskudd til regionteatrenes virksomhet. Teatrets erfaring er forøvrig at forestillinger som går godt i ett fylke, går godt over hele landet.

Riksteatrets virksomhet er ikke til hinder for en bevisst utvikling av den regionale kulturen, men er et godt statlig system som utfyller det regionale. Teatret har også uttrykt eksplisitt at samarbeide med andre teatre er svært viktig - ikke minst med regionteatrene, der vi bidrar til å verdiøke det som skjer i regionene, gjennom å ta forestillinger på turné.

Vi må legge vekt på at Distriktskommisjonens oppgave er å tenke innenfor dagens økonomiske rammer. Slik det fungerer i dag, er staten en garantist for kulturtilbud til distriktene, og det må være lite hensiktsmessig å vurdere å avvikle noe som er vellykket og som vi vet fungerer? Distriktskommisjonens utredning er basert på en rekke utredninger om norsk distrikts- og fordelingspolitikk, men vi finner ikke referanser til Scenekunstmeldingen og Kulturmeldingen - der kunst- og kulturspørsmål er spesielt behandlet - nevnt blant disse. Her er Riksteatret vurdert spesielt, og konklusjonene er en utvetydig konsolidering av Riksteatrets virksomhet.

Riksteatret utfører som sagt sin oppgave meget kostnadseffektivt. Og garanterer teateropplevelser av høy kvalitet. Vårt tilbud til Distrikts-Norge er god distriktpolitikk. Landets befolkning får opplevelser og møter de ellers ikke ville ha fått, og arrangørene/kommunene står i dag i kø for å komme med på Riksteatrets spilleplan.

Med hilsen
Riksteatret

Marit Reutz (sign.)
styreformann

Bente Erichsen
teatersjef